

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek és tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Társszerkesztő: **Dr. Franciscy Lajos.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. szám.

Hirdetési árak: Egy háromhasábos petsor ára 16 fill. Többszöri közlésnél árkedezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fill.

A néppárt és a helyzet.

A bomlott parlamenti viszonyok között, az alkotmányt fenyegető veszedelem idején, a megnyugvás érzésével észleljük az országos néppárt parlamenti szereplését, melyben a politikai jellemesség tényét és a politikai okosság megnyilatkozását látjuk.

A néppárt a választások alatt ígéretet tett választóinak, hogy a közterheknek semmiféle emelésébe bele nem egyezik. Az ország közgazdasági helyzete annyira kedvezőtlen, a teherviselési képesség annyira ki van már merítve, hogy lelkiismeretes politikus, a ki nem akarja a népet a romlás örvényébe taszítani, nem vállalhat felelősséget olyan törvényhozási intézkedésekért, melyek az ország költségvetésében újabb és mellőzhetetlenül nem szükséges kiadásokat vonnának magok után.

A kivándorlás szakadatlanul tovább folyik, ezrivel hagyja el hazáját a nép, a kisbirtok rendre pusztul, a munkahiány nap-nap után nő, egész vidékek vannak, melyeknek heverő munkaerejét sem a mezőgazdaság, sem az ipar lekötni nem képes, és a hol van napszám, az oly olcsó, hogy abból a jobb módhoz szokott nép megélni nem tud, megy tehát szo-

morú készséggel, nagy igyekezettel az új hazába, a hol kedvezőbb életviszonyoknak kilátásai kecsegtetik.

Ilyen gazdasági helyzetben az ország érdekeinek csak az a politika felelhet meg, mely céltudatosan arra törekszik, hogy a létező összes anyagi erők felhasználásával nagyszabású gazdasági befektetéseket eszközöljön, s ezáltal első sorban a kisbirtokos osztály és a munkásnép anyagi sorsán javítson, s azután az iparnak és a kereskedelemnek is lendületet adjon. A míg ez be nem következik, addig lelkiismeretes politikus a közterhek növekedését nem akarhatja, azt semmiféleképp elő nem mozdíthatja. Ellenkezőleg, minden ilyen irányú kísérletnek az alkotmány biztosította jogokkal és törvényes eszközökkel ellene kell szegülnie.

Ezt teszi a néppárt. Adott szavához hiven jár el, megtartja becsületesen, a mit ígért, a választóinak kiállított váltót minden értéklevonás nélkül leszámítja. Ez tisztesség, ez a politikai jellemesség ténye.

A szabadelvűpártban állítólag százan vannak, a kik választóiknak ugyanilyen ígéretet tettek. Egy függetlenségi képviselő nyíltan hivatkozott is az országgyűlésen erre a körülményre, s a szabadelvűpárt soraiból senki sem kelt fel, hogy az illető képviselőt megcáfolja. Senki sem

merete tagadásba venni azt az állítást, hogy a szabadelvűpártnak egy nagyon tekintélyes számú része, határozott ígérettel kötötte le magát választóinak arra nézve, hogy a közterhek növelése ellen állást foglal.

Igaznak vehetjük ennél fogva Barabás Bélának — mert, ha jól emlékszünk ő hozta fel ezt a dolgot az országgyűlésen — említett állítását, melynek alapján kérdezzük, hogy abból a száz, vagy hány szabadelvű képviselőből, hányan tartották meg ígéretüket, hányan foglaltak állást a benyújtott katonai javaslatok ellen?

Elhisszük nekik, hogy nem lelkesednek ezen javaslatokért és örülnének, ha a mostaninál kedvezőbb szél szerencsésen lefujná azokat a napirendről, de ez csak annál szigorúbbá teszi a bírálatot ezen képviselők felett, a kiknek, midőn választaniok kellett ígéretüknek a beváltása és a kormánypártban való megmaradás mellett, ezt az utóbbit választották. A kormánypártiság kényelmét és előnyeit többre becsülték tett ígéretük beváltásának kötelességénél.

Ez politikai ártás, egyik neme annak a furfangosságnak, mely eddig csak a vigécek között volt elterjedve, de ezentúl már úgy látszik meghonosul a szabadelvűpárt politikusai között is.

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TARCÁJA.

A műremek.

Smirnov Sasa, anyjának egyetlen fia, valami újságba csomagolt tárgyat tartott a hóna alatt, és savanyú arccal lépett be doktor Koselkov rendelő termébe.

— Á, kedves öcsém! — mondá a doktor. — No, hogy érzi magát? Mi újság?

Sasa földre süté szeméit és reszkető hangon válaszolt:

— Anyám tisztelteti, önt, Nikolajevics Iván... Én az ő egyetlen fia vagyok, és ön megmentette az életemet... veszélyes betegségből gyógyított ki engem... mi nem tudjuk másképp viszonzni ezen tettét...

— Hagyja, öcsém! szakítá félbe az orvos. — Csak kötelességemet teljesítettem.

— Én anyám egyetlen fia vagyok... — kezdé ismét a fiatal ember. — Szegény emberek vagyunk, fáradságát nem viszonzhatjuk eléggé, azért kérjük fogadja el ezt a csekélységet... Értékes tárgy az... ritka művészeti remek...

— Mit csináljak én azzal?

— Nem, uram, fogadja el. — Ha el nem

fogadja, megsérti anyámat és engem... A tárgy nagyon szép és tartós: bronzból való... Boldogult atyám után maradt és mi azóta, mint nagyon értékes remeket tartogatjuk... Atyám ilyen dolgokkal kereskedett és most anyám és én szintén evvel foglalkozunk.

Sasa kivette a tárgyat a papirosból és ünnepelesen az asztalra tette. Egy művészi kivitelű bronzgyertyatartó volt az. Magát a gyertyatartót a talapzaton elhelyezett két meztelen női alak tartotta, melyeknek leírásába tiszteséges ember nem bocsátkozhatik.

A doktor, megtekintve az ajándékot, megvakarta a füle tövét és bátortalanul köhécselt egyet.

— Igazán, a tárgy szép, morgott magában, hanem... hogy is fejezzem ki magam... izé... kissé szemérmetlen... Ez már nem meztelenség, ez már az ördög tudja, micsoda...

— Miért?

— Maga a csábító ördög sem eszelhetett volna ki különbet... Hiszen ezt az asztalra állítani annyit jelentene, mint megszenteltetni a hajlékot!...

— Milyen különösen ítéli meg, doktor úr, a művészetet! — mondá a megsértett Sasa. — Hiszen ez művészi valami, nézze csak. Mennyi

szépség, izlés és elegancia, mennyi élénkség és szellem...

— Az mind szép, kedvesem, válaszola a doktor, hanem én nő ember vagyok, vannak gyermekeim és hölgyek is járnak hozzám.

— Hiszen a műveletlen tömeg szempontjából itélve a dolgot, igaza van. Hanem a doktor úrnak magasabb szempontból kellene megítélni a művészetet. Ön engem kigyógyított, azért fogadja el ezen legértékesebbet az összes tárgyaik között és csak azt sajnálom, hogy nem adhatom oda a párját...

— Köszönöm, kedvesem. — Tiszteltetem édes anyját, de gondolja meg, gyermekek, nők megfordulnak ebben a teremben... Különben elfogadom; magát úgy sem lehet meggyőzni.

— Nincs is miről meggyőzni, — mondá örvendve Sasa. — A gyertyatartót állítsa ide a váza mellé. Fájdalom, hogy nincs párja! No, Isten önnel!

Sasa elmenetele után a doktor sokáig nézegette a tartót, vakarta a fejét és gondolkodott.

„Értékes lehet”, gondolta magában, „hanem kell az ördögnek. Eldobni tán mégis kár volna. Kint tartani merő lehetetlenség!... Hm!... Ez feladat!... Kinek ajándékozhatnám?”

Hosszas gondolkodás után eszébe jutott jó

Nagy elégtételt nyújt nekünk a szabadelvűpártnak ez az erkölcsi gyengesége, mert éppen ennek a pártnak a tömegéből kiabáltak át a mi táborunkba, hogy a néppárt olyan ígéretekkel hitegeti a választó közönséget, melyeket beváltani eszé ágában sincsen. Hát bizony, a mit mi ígértünk, azt még mindig becsületesen megtartottuk, programmunkkal soha összeütközésbe nem jöttünk, míg a liberális urak most is fényesen bebizonyították, hogy nálok más a szó, más a tett, más a program, más a cselekvés.

A néppárt azonban ugyanakkor, midőn a katonai javaslatok ellen a törvény és az alkotmány keretei között erős ellenállást fejt ki, nem feledkezik meg arról, hogy minden fognak és minden alkotmányos küzdelemnek sarkköve a törvényes állapot. Az alkotmányt a törvények szabják meg és törvények védik. Ha rést ütünk a törvényen, vagy ha lehetetlenné tesszük a törvény megtartását, rést ütöttünk magán az alkotmányon, lehetetlenné tettük az alkotmányos szervek működését.

Ez okból a néppárt nem követhette fegyvertársát a függetlenségi pártot az ellenállás azon pontjáig, melynél a harc már nem a jogok és igazságok fegyverével, hanem az erőszak torlaszaival vivatik. Erőszakot használhat az erősebb, használhat a gyengébb fél, de bármelyik használja, mindegyik árt vele a köznek és árt vele magának is. Árt a köznek, mert árt a jognak; árt magának, mert az erőszak erőszakot szül, s két erőszaknak küzdelemből mindig zsarnokság kerül ki, melyet azután vagy a jog győz le, vagy egy másik, nagyobb zsarnokság.

Magyarországon ezenkívül a törvény nem csak az alkotmány védőbástyája, hanem egyúttal az ország állami önállóságának őre. Míg más nemzetek állami

önállósága felett örökdió az egységük, nagyságuk, hatalmuk, addig a magyar nemzet állami önállósága mellett őrt állanak azok a törvények és törvényes intézmények, melyeket ősi jogaink biztosítására nagy küzdelmek árán megalkottunk.

A mikor megszegte e törvényeket valamelyik királyunk, az ország mindig veszedelmes függésbe jutott, függésbe sokszor idegen hatalomtól; a mikor pedig egyes oligarchák szegték meg azokat, az állami élet valamelyik szerve mindig megöngült, vagy el is sorvad.

Azért a mily alkotmányellenes, épp oly veszedelmes a függetlenségi párt obstrukciója, melylyel a törvényes kormányzást és az ország ügyeinek törvényes elintézését lehetetlenné teszi. Erre a térre a néppárt, mely az alkotmány és a jog tiszteletét irta zászlajára, nem léphetett. Ez tőle politikai okosság volt és tiszteletreméltó hazafiság.

Királyi látogatás a Vatikánban.

A leghatalmasabb és legnagyobb birodalom feje, VII. Eduard Angolország királya és India császára az olasz királynál tett látogatásának alkalmát el nem mulasztotta felhasználni arra, hogy látogatást tegyen a Vatikánban is, XIII. Leo pápánál.

Uralkodók, királyoknak és császároknak látogatásai a pápai udvarnál napirenden voltak valaha, a középkorban, mert akkor Európa fejedelmei a katolikus egyház tagjai voltak, népeik is az egyház nagy családjához tartoztak, s így ha nem is sugallta volna a vallási kegyelet, maga a helyzet szüksége parancsolta, hogy az egyház fejével összekötöttségben legyenek és a személyes érintkezésre alkalmat keressenek.

Katolikus fejedelmeknek a Vatikánban tett látogatásai manapság sem keltenek feltűnést. Természetesnek találja mindenki, ha valamelyik katolikus uralkodó a pápával való személyes találkozást az illem és a tisztelet tényének tartja.

Ha azonban nem katolikus uralkodók, a szereti az ilyen dolgokat, öröme lesz belőle, mert az nagy mester.

Dietum, factum. Este gondosan papirosba csavarva elvitte a művészeti remeket Saskiunak színházba. Az este Saskin öltöző-szobája folyton tele volt nevető férfakkal. Egyik-másik színészről kíváncsiságból szeretett volna bemenni.

— Nem szabad! volt mindig válasz a kopogásra.

Az előadás után a színész kérdezte társait: — Mit csináljak ezzel a csunyasággal? Lakásomra nem vihetem, színésznők is járnak hozzám! S az nem fénykép, hogy asztaliókba eltehessem!

— Tudod mit, add el, tanácsolá egyik társa. — Harmadik utcában lakik Smirnov asszony, az ilyenekkel kereskedik, és jó pénzért megveszi.

A színész szót fogadott. Két nap múlva doktor Koselkov éppen rendelő termében ült és gondolkodott valami vesebajról. Kinyitlik az ajtó és beront Smirnov Sasa. Egész lénye üszött az örömrásban. Valami csomagot tartott a kezében.

— Képzeld csak örömmünket, doktor úr, megtaláltuk az ön gyertyatartója párját.

Es Sasa oda nyújtja a doktornak a gyertyatartót. Az orvos kinyitotta a száját, akart valamit mondani, de nyelve felmondta a szolgálatot.

Csechov után ford: *Buday J.*

kiket a vallási közösség érzése nem köt az egyházhöz, kiket családi hagyományaik az apostoli Szék iránti kegyelet és tiszteletre nem emlékeztetnek, kiket alattvalóik uralkodó vallása nem csak nem vonz a pápaság közelségébe, hanem inkább attól való távolállásra készítet, felülemelkedve vallási felfogásuk szempontjain, népük ellenszenves előítéletein, a rendszerint meghamisított történelmi tapasztalatból szerzett benyomásokon, az egyház fejének az uralkodókat megillető személyes látogatás tiszteletét megadják, ez mindig feljegyzésre méltó tény, mely az egyház és a pápaság megdönthetetlen erkölcsi hatalmáról tesz bizonyosságot.

Még erősebben domborodik ki ez a gondolat, ha figyelembe vesszük azokat a körülményeket, melyek között az angol királynak mostani vatikáni látogatása végbe ment.

A hatalmas uralkodó is épp úgy, mint más souverainek, a kik a Kvirinálban az olasz király vendéglátását élvezik, készséggel alávetette magát azoknak az alakiságoknak, melyeknek betartása mellett volt csak lehetséges, hogy a pápa a látogatást elfogadhassa. Az angol nagykövetségről hajtattott a Vatikánba és nem kvirináli szállásáról, személyes és angol királyi kíséretével, ott-hon hagyva azt a kíséretet, melyet a Kvirinál embereiből az olasz király osztott be melléje.

Szó sincs róla, hogy Albion királyának ez az alkalmazkodása a vatikáni látogatás alakiságaihoz, megalázkodást jelent a király részéről. Ilyesmit az angol nemzet az ő királyától el nem tűrne. A ki az angol nép felett uralkodik, annak olyan büszkének kell lennie, milyen maga a nemzet. Eduard király ennél fogva, midőn a vatikáni látogatás alakiságához alkalmazkodott, kifejezést adott annak, hogy az előirt alakiságok nem ellenkeznek királyi méltóságával. Ebben a tényben benne van a pápa souverain hatalmának az elismerése.

És ez az, a mi Eduard király vatikáni látogatását nagy fontosságúvá teszi. Mert emlékezzünk csak vissza a király trónralépésének idejére. Akkor az angol katolikusok, vezértük, a norfolki herceggel élükön hön óhajtották, hogy a király az ő trónralépését a pápának is notifikálja. Eduard király hajlandó volt katolikus alattvalóinak óhaját teljesíteni, de a tulnyomó számban anglikán választó koronatanácsosok a notifikálás ellen oly hevesen tiltakoztak, hogy a király, a ki mindenáron elakarta kerülni az udvarban esetleg kitörhető viszálykodást, kénytelen volt tanácsosai többségének véleményére hajolni.

Akkor tehát az angol irányadó körök még fáztak attól, hogy a pápát az európai souverainekkel egyenrangúnak elismerjék. Most ime a királyuk, nem egy jegyzékkel, hanem személyes megjelenésével tanúsítja, hogy elismeri és tiszteletben tartja a pápát, mint souverain fejedelmet megillető nemzetközi jogokat és kiváltságokat.

Nagy változásnak kellett bekövetkeznie az angol hivatalos világ felfogásában, hogy Eduard király ezt a fontos lépést megehesse. Ez a változás pedig a koronázás alatt következett be. — Akkor az angol katolikusok rajongva tüntettek a király mellett, midőn közbejött betegsége miatt a koronázást el kellett halasztani. A londoni ortorikus templomában nagyszerű pompával misét tartottak a beteg királyért, melyet a koronázásra kiküldött pápai nuncius, celebrált. A király, midőn erről értesült, rögtön magához kérte a nunciust és ott a beteg ágyon meghatottan mondott neki köszönetet.

A katolikusok lojalitásának ez a megnyilatkozása, melyet e helyen csak megemlíthetünk, de le nem írhattunk, kitünő hatást tett az angol körökre. A pápai nuncius mindenütt a legelőzékenyebb figyelem és ünnepeltetés tárgya volt.

Ennek a hangulatnak még folyton tartó hatása alatt történt most az angol király vatikáni látogatása, s ismerve az angol nemzet szívós jó-

zanságát, bizonyosak lehetünk a felől, hogy ez a hangulat nem fog elenyészni, hanem inkább erősödni és terjedni fog. Ujabb nagy javára fog válni az angol katholicismusnak, mely néhány évtized óta a legsikeresebb hódítás jegyében áll.

Nyitra városi ügyek.

Április hó 29-én egyhangulag választották meg polgármesternek *Faschler Ferencet*, a volt tanácsnokot. Most már az ő vállaira nehezdednek a város ügyei.

Sokan azon a véleményen vannak, hogy dr. *Rudnay Sándornak* helyét betölteni nem nehéz mert *Rudnay* a polgármesteri székben sem volt egyéb, mint egyszerű hivatalnok. Elintézte — úgy a hogy — a beérkezett darabokat, meghajolt a hatalom akaratát előtt, és vajmi keveset törődött a polgárok sorsával! Ezt utána csinálni nem nehéz. De az is igaz, hogy *Rudnay* távozását nem fájlalta senki, és a város életében maradandó emléke nincsen.

Mit fog cselekedni *Faschler*, az új polgármester?

Tanácsnoka nincsen, és ezen állásra nem pályázott senki. A tisztviselői karban ilyen előkelő állás betöltetlen volta első sorban a polgármesternek okoz sok gondot, mert ő most a felelős mindenért!

Sok gondot okoznak a városnak vagyoni viszonyai is, mert a város egészen modern mederben evez, és szorgalmasan csinál adósságot.

A város atyáit már régóta szállotta meg a nagyvás hóbortja. Erőnek-erejével akartak Nyitrából nagy kereskedelmi, üzleti, politikai és társadalmi gócpontot csinálni. S ezen képzelődésben csináltak a sok adósságot. S mi lett ennek a modern gazdálkodásnak az eredménye? Épen *Faschler* jelentette be nemrég a városi közgyűlésen, hogy május elsejére nem lesz elegendő pénz a tisztviselők fizetésére, ennél fogva kölcsön kell venni azon pénzből, mely a marhavágóhidra, tűzoltószertárra stb. kölcsönvett pénzből még meg van.

Erről a pénzről vetette föl igen helyesen *Palásthy Vilmos* képvis. t. tag a multkor azt a kérdést, hogy a kölcsönvett pénz után a város nagyobb kamatot fizet, mint a mennyit most utána kap, a mi semmi esetre sem jó gazdálkodás.

Az sem vet jó világot a város pénzügyi viszonyaira, a mit a multkor az egyik közgyűlésen *Ocskay* pénztáros sütött ki. — Arról volt ugyanis szó, hogy a róm. kath. elemi iskola mellett lerakandó gránitjárda munkálatai házilag eszközöltessenek.

Ocskay ezzel szemben a nyilvános árlejtés útját ajánlotta, azt mondván, hogy a házi kezelésben végzett hasonló munkálatok körül már *szomorú* tapasztalásokat tettünk. S midőn maga az akkor elnöklő *Faschler*, ezen gyanura okot szolgálható kifejezés magyarázatát kérte, *Ocskay* kereken kijelentette, hogy a rév-utcai kövezés 1300 koronára volt előirányozva, de házi kezelésben 2700 koronába került.

A városi téglavető ügyében is interpellált akkor *Palásthy*, mert szeriate, ez a kérdés is a város veszteségével fog befejeződni.

Kisütötték azt is, hogy az eddigi kölcsönből több, mint 100 ezer korona azért hever felhasználatlanul, mert a marhavágóhid új helye még megállapítva nincsen.

Nem-e tör pálcát maga ezen egyetlen tény a város egész gazdálkodása fölött? Fölveszik előbb a kölcsönt, semhogy tudnak, hogy hová fognak építeni. És ezt megendte a megye is, meg a miniszterium is. Akkor nem esoda, hogy az adósságcsinálás oly könnyen ment.

Jellemző volt azon eset is, hogy *Pitzer és Hauser* a városi köztérrel úgy rendelkeztek, mintha az tulajdonuk lett volna s behelyezkedtek, mielőtt a képviselőtestület határozott s nekik megengedte volna. A városi tisztviselő urak minden-

nap arra mentek egypárszor, hanem azért a visszaélés megakadályozása egyiküknek sem jutott az eszébe.

Az ilyen állapotok nem mutatnak valami nagy rendre, s az új polgármesternek legszebb feladatai közé tartozik a város vagyoni ügyeibe rendet hozni be. Ha ezt komolyan akarja, akkor ne csak a szobából és papíron igazgasson, hanem a közvetlen meggyőződés gyakorlati követelményei szerint.

Nagyon jó hasznát veheti az új ügyésznek, *Riszner Károlynak*, a ki tapasztalt praktikus ember, s a város dolgai iránt mindig jóakaró érdeklődéssel viseltetett. Népszerűségét eléggé bizonyítja azon 63 szavazata, melylyel dr. *Sztranzscky* Izidornak 34 szavazata elldnében megválasztották.

Dr. *Sztranzscky* nem érdemelte meg azt, hogy hitsorsai ilyen biztos bukásnak tegyék ki.

Ő maga nem járt utána, nem korteskedett, sőt azt mondják, hogy senkinek szavazatát nem kérte. A ki így tesz, helyesebben mondva, a ki ennyire nem tesz semmit, az nem is akar megválasztatni. Ez okból könnyen hihető azoknak véleménye, a kik azt mondják, hogy a helybeli zsidóság erőpróbát akart mutatni és látni. Bizony kár ezt a felekezeti izsgát föltámasztgatni, mert annak kezdeményezői arra is el lehetnek készülvé, hogy ők huzzák majd a rövidebbet.

Az új polgármesternek figyelmébe ajánljuk, hogy ezen kérdésben is iparkodjék függetlenebb lenni, semhogy a milyennek dr. *Rudnay Sándor* bizonyult.

Civis.

Vasuti csatlakozásaink.

Kezünkbe véve a nyári vasuti menetrendet, úgy látjuk, hogy az vajmi keveset különbözik a tavali menetrendtől; az egész nem egyéb, mint a tavali menetrendnek hű másolata, lényegtelen 1—2 pernyi változással. Sajnos, hogy a mi üzletvezetőségünk forgalmi osztálya évről-évre csak másolja a menetrendeket, amelyekben csak az évszám és az idegy változik, a többi úgy marad, ahogy az volt a vasut keletkezése óta. Akárcsak Kinában lennénk. A kinaiak sem szeretnek változtatni rendszerükön, hanem mindent úgy meghagynak, ahogy elődeik azt megalapították. Szomorú dolog, hogy nálunk is meghonosul ilyen — kinézer szokás.

De foglalkozzunk egy kicsit a menetrenddel, vagyis városunk vasuti összeköttetéseivel. Mondjuk, Pesten egy napot szeretnénk tölteni, persze nagyobb költség nélkül — ami magától értetődik, hogy akkor csak egy napra lerándulhatunk. Reggel szeretnénk indulni és este visszajönni. Lássuk csak. Tehát indulunk Nyitráról reggel 7 óra 38 pkor. Érsekújvárra érünk 9 óra 10 pkor, de Budapest felé az első vonat, az is gyorsvonat, csak 11 óra 56 pkor indul. Érsekújvárott 2 óra 46 percig kell hiába vesztegelnünk. Budapestre érünk 1 óra 50 pkor. Igen ám, de már 2 óra 35 pkor vissza mehetünk, mert másként el nem érjük a csatlakozást Érsekújvárott. A 108 sz. express vonat számításba nem jöhet, mert az költséges. Indul ugyan egy gyorsvonat (1406. sz.) Budapestről 6:15 pkor este, csakhogy annak Érsekújvárott csatlakozása nincs mert Érsekújvárra 8 óra 5 pkor érkezik este, ellenben a Nyitra felé induló vonat 7 óra 49 percig indul, tehát 16 perccel előbb, mint ahogy érkezik ezen gyorsvonat Érsekújvárra.

Ha most a vasuti forgalmi osztály csak egy kicsit gondolkodik, rájön, hogy Nyitráról Érsekújvárig egy vonatot kellene bevezetni, mely reggel 5 óra táján indulna, mely vonatnak egyuttal igen jó csatlakozása lenne Surányban a zsitvavölgyi vonathoz, mert Érsekújvárról Bpest felé amugy is reggel 7 óra 5 percig egy személyvonat, 7 óra 48 pkor pedig egy gyorsvonat indul, és ennek igen jó csatlakozása volna Budapest felé; másrésztől a Budapestről este 6 óra 15 pkor induló gyorsvonatot annál inkább hozná csatlakozásba Érsekújvárról Nyitra felé induló vonattal, miután az Párkányánán csatlakozik a Garam-Berzence felől jövő vonathoz és ennek utasai is Nyitrára jöhetnének még aznap. Az igaz, hogy ezen vonat Érsekújvárról Nyitra felé körülbelül 20 perccel később indulna, de az nem határoz, mert más vonatot csatlakozásában nem akadályozna, e vonat úgy is a pálya végpontja felé halad, tehát mindegy előbb vagy később indul

Pedig a menetrend eme kijavításához egyéb nem szükséges, mint egy kicsit gondolkodó emberi ész.

Most menjünk Pozsonyba Lipótváron át. — Indulunk Nyitráról reggel 6 óra 55 percig. Lipótvárra érünk 8 óra 9 percig. Itt kell várunk 11 óra 16 percig, mert csak akkor csatlakozik a pozsonyi vonathoz az innen reggel induló vonat, tehát teljes 3 óra 7 percet várunk Lipótvár ócska állomásán. — Pozsonyba érünk 1 óra 23 percig.

Utazzunk most visszafelé. A vonat, melynek Lipótváron csatlakozása van, Pozsonyból indul 1 óra 24 percig, Lipótvárra érkezik 3 óra 9 percig délután; Lipótvárról Nyitra felé azonban csak 6 óra 20 percig este indul a vonat, tehát teljes 3 órát kell megint várunk ezen a sokszor kifogásolt állomásán. — Tehát itt is hibázott az üzletvezetőség forgalmi osztálya. Mert tekintetbe kellett volna vennie, hogy Lipótvárról 4 óra 35 percig reggel indul egy személyvonat, ennek indulási idejét valamivel későbbre tette volna át, és Nyitráról Lipótvár felé egy vonatot akként vezetett volna be, hogy az Lipótvárról csatlakozás ezen reggel Pozsony felé induló vonathoz, utóvégre ezt városunk megérdemli, mert ezen a vidéken legnagyobb kereskedelmi város; de másrészt a jó vasuti összköttetés és csatlakozás emeli a forgalmat. A visszautazás ugyan olyan. Pozsonyból Lipótvár felé indul egy vonat 6 óra 50 percig este, ezt a Nyitra felé induló vonattal akként lehetne csatlakozásba hozni, hogy a 6 óra 20 percig este Lipótvárról felé induló vonat majd ezen vonatot bevárna, vagyis indulási ideje későbbre áttétetnék.

De most jön a java, egy óriási hiba; a szegény zsitvavölgyi vasut maholnap alighanem felszedi a sinpárt és odébb áll, azon 2—3 utasnál több alig utazik, ez már építések volt alaposan elhibázva, de annál alaposabban elhibázta a forgalmi osztály a vonatok bevezetését. Lássuk csak. Mondjuk, utazunk Maróthra. Reggel indulunk Nyitráról 7 óra 38 percig, Surányba érkezőnk 8 óra 39 percig. Most itt várunk kell délután 1 óra 16 percig; tehát csaknem 5 órát várunk ezen állomásán, mely a várakozásra nincs is berendezve. Azalatt gyalog sokkal hamarabb érünk Maróthra, pláne kocsin. Kérdjük már most ilyen csatlakozás mellett senkinek sincs kedve utazni Nyitráról vasuton Aranyos-Maróthra, hanem inkább more patrio tengelyen. Epp úgy járunk a másik vonattal, amely Nyitráról 12 óra 50 percig indul. Surányba érkezőnk 1 o. 52 percig, vagyis éppen akkor, midőn a vonat orrunk előtt ment Aranyos-Maróth felé, t. i. 1 óra 16 percig. Már most hol van itt egy kis emberi gondolkodás? Nem várhatná be ezen 1 óra 16 percig Maróth felé induló vonatot a nyitravölgyi vonatot csatlakozásra? A visszautazás ugyan olyan és így az egész menetrend csupa ilyen hibában leledzik. Ugylátszik, hogy mi nem csak a vasutat vettük át az osztrákoktól, hanem azt a nehézkes rendszert is, amely — sajnos — mindenütt meglátszik, és amely az osztrákokat egykor oly szomoruan jellemezte.

Ujdonságok.

Zsinati vizsga. A f. hó 5-én megtartandó lelkesi vizsgálatra a nyitrai egyházmegyéből négyen jelentkeztek és pedig *Ruzsicska Tamás* vágbesztercei, *Buday József* bossácai, *Adámik Ignác* várnai és *Schmid Geza* turzovkai segédlelkész Trencsén megyéből.

A májusi közgyűlés. Nyitravármegye törvényhatósági bizottságának tavaszi rendes közgyűlésére, melyen igen fontos ügyek fognak tárgyalatni, már most felhívjuk elvárataink figyelmét, kérvén őket, hogy a közgyűlésen minél nagyobb számmal megjelenjen sziveskedjenek. A közgyűlés előtt tartandó ellenzéki értekezlet idejét és helyét szokás szerint lapunkban fogjuk elvárataink tudomására hozni.

Vasutépítési tervek. Az érsekújvári komáromi vasut kiépítésének tervével kapcsolatosan újra szőnyegre került a nyitravölgyi vasuti vonalnak elsőrendűvé való átalakítása. A nyitravölgyi vasutat Zsolnáig fogják tovább vezetni, s így ha az érsekújvári-komáromi vasut kiépül, a híres stratégiai gócpont, Komárom közvetlen összeköttetésbe hozatik a felvidekkel, s ennek révén Galiciával.

Személyi hírek. Dr. Kramolin Victor főispán april 27-én Budapestre utazott. Ömeltősága még e hét folyamán visszaérkezett Nyitrára.

Kinevezés. Rainer János nyitra-peresz-lényi gazdasági intéző hasonmínőségben Széplakra, — Pirchalla Imre gazdasági segéd Nyitra-Pereszlénybe intézőnek. — ifj. Kiss Endre nyitrai lakos pedig a nagytapolcsányi járásba a főispán által járási díjnokká neveztetett ki.

Figyelmeztetés. Elvbarátaink figyelmét felhívjuk a központi választmány által ideiglenesen összeállított és minden nagyközségben, vagy körjegyzőségben közzéadásra kitéve választói névjegyzékekre. Ezen névjegyzékek ellen saját személyét illetőleg bárki felszólalhat. Ezenkívül mindenkinek jogában áll, azon választókerületben, melyhez tartozó valamely község névjegyzékében felvétel, bármely jogtalan felvétel, vagy kihagyás miatt a névjegyzék ellen felszólalni. A felszólalások írásban adandók be és egy beadványba több egyénre vonatkozó felszólalás is foglaltatható. A törvény szerint a felszólalások május hó 5-től 15-ig adhatók be, az ezekre tett észrevételek pedig május 16-tól 25-ig fogadhatók el.

Adomány. Császka György kalocsai érsek a szerdahelyi szegényeknek 40 koronát ajándékozott.

Elölépítés a honvédségnél. A május 1. hivatalos lap a következő vidékünk közelebb érdeklő előléptetéseket hozza: Mihálicsics György őrnagy alezredessé; Hunyady Imre I. oszt. századosá, Dörnyei Béla és Zsitvay József főhadnagyok másodosztályú századosokká, valamennyien a nyitrai 14. honvédszázadhoz. — Trencsénben Király Győző ezredessé és Kiss Lajos százados őrnaggyá. — A Nyitrán szolgált, de jelenleg másutt alkalmazottak közül kiemeljük, hogy Lőrencz Róbert alezredes ezredessé Budapesten és Artner Kálmán I. osztályú századosá neveztetett ki Szatmáron.

Áthelyezés. Ghyczy Gyula főhadnagy a nyitrai ezredtől a lugosi 8. gyalogezredhez helyeztetett át.

Halálozás. Özv. Seeber Ferencné, szül. Braunsteiner Jozefa urnó élete 81. évében vegyelyengülésben Nyitrán elhunyt. Temetése hétfőn apr. 27-én ment végbe a közönségnek nagy részvételével. Kivonult még a tűzoltóság is testületileg. A megboldogult szorgalma és takarékosága által jelentékeny vagyont tett szert. Seeber Vince nyitrai vaskereskedő édes anyját és Streihammer Antal birtokos pedig anyósát gyászolják a megboldogultban. Béke poraira!

Ütik a főispánt. Lelkünk nem kis gyönyörűségére a frondörök tovább folytatják a hűrcot dr. Kramolin főispán ellen. Eleinte csak Markhot Gyula ellen csattogtatták fogaikat, mert nem tanácsos egyszerre két oldalon tűzonalat teremteni. Amig azt hitték, hogy a kettő csak karonfogva megy egymással, addig hizelegtek, emelgős dícsereikkel árasztották el dr. Kramolin, miközben jókorákat vágtak Markhoton azon hitben, hogy kibontakoznak karjaik s az alispán elbukik. Midőn kiderült, hogy e kettő nemcsak karonfogva megy, hanem össze vannak nőve, mint a sziami ikrek, kik együtt élnek-halnak, kislult, amit mi már régen sejtettünk, hogy voltaképen nem is annyira Markhot volt a lapis offensionis, hanem a főispán. — Maguk kis hamisak, nem is rossz guszta! — Az alispán bűnei már feledésbe mentek s az e.ész lap a dr. Kramolin ellen intézett támadásokkal van tele.

Meggyanusítják egy Miaván kelt, de a nyitrai Kalmár utcában vetett vezércikkben még a panszlavizmus dédelgetésével is. Mert a miavaiakat, horrendum dictu „tót testvéreknek” nevezte, sőt azt is megígérte nekik, hogy még a nyelvüket is megtanulja. — Ez utóbbiban nem hiszünk, mert az ilyen vén diáknak a gramatikához már nagyon kemény a feje; de tény, hogy a nemzetiségiek is szívesebben hallgatnak a szíren szavakra, mintha bunkóval — hivatgatják. De meg kell adni, megkövetve alássan, hogy dísznőszerenésje van

ennek a Markhotnak! Nemcsak megerősödött állásában, de ellenfelei a főispán ellen intézett támadásaival maguk kovácsolják maguknak a — koporsószoget. A Zichy-fele nyitrai választás atrocitásai, melyek a frondörök lelkiismeretén száradnak mai napig, így lesznek megboszulva önmaguk által, mert, hogy a nyitrai választás elnöke nem lesz többé képviselő a vármegyében, arról ő jobban megvan győződve még nálunknál is.

Püspöki jubileum. A besztercebányai egyházmegye főpásztorá, Rimely Károly e hó 23-án fogja ünnepelni püspökségének tizedik évfordulóját. Ez alkalomból a püspöki vikárius, Havran János körlevelet intézett az egyházmegye papságához, melyben meleg szavakkal méltatja a jubilaris egyházfőnök papi, főpásztori és hazafias érdemeit és részletesen felsorolja azokat az adományokat, melyeket a püspök a lefolyt évtized alatt egyházi, kulturális és emberbaráti célokra áldozott. Ezen adományok összege 363.300 koronára rug. Tekintve azt, hogy a besztercebányai püspökség nem tartozik a fenyesen dotált püspöki javadalmak közé, Rimely Károly adományai meglepetést keltenek és a püspök áldozatkész-ségén kívül tanúságot tesznek arról is, hogy birtokain jó gazdálkodást folytat. Az egyházmegye papsága és hívei bizonyára megragadják az alkalmat a főpásztor iránt érzett tisztelet és hála lelkes tanusítására.

A F. M. K. E. elnökségi ülése. A F. M. K. E. elnöksége, Thuróczy Vilmos cs. és kir. kamarás elnöke alatt szombaton ülést tartott. Az ülésen több érdekes határozatot hoztak, nevezetesen, hogy az igazg. választmányi ülést május 11-én hívják össze; hogy a magyar ipar és a felvidéki háziipar felkavolása és támogatása ügyében átiratlag fordulnak a felvidéki vármegyékhez és a funke választmányaihoz; hogy a közgyűlés és a zsolnai iparkiallítás alkalmából rendezendő kirándulás részleteinek megbeszélésére a főtitkár kiküldik; hogy az árvai választmány központi segélyét, miután épen az elnökség fölterjesztésére vette át állami kezelésbe két óvodát a kormány, nem emelik; s hogy a hátralékok behajtását, mely még mindig igen tekintélyes, a helyhatóságok utján még egyszer megkísérlik. Az elnökség végül utasította a számvevőt, hogy a központi számadásait sürgősen készítse el és a darási óvoda új épületének átadása alkalmából, az egyesület képviselőiben dr. Gyürky Geyzát, Lőrinczy Gyulát, Clair Vilmost és Mercáder Edét küldte ki.

Baltazar bűvész Nyitrán. Élvezetes bűvészi estélyeket rendezett városunk közönségének Baltazar. Kézügyessége valóban bámulatos. Minden mutatványa igen jól sikerült. Különösen spiritista mutatványainál bizonyította be ügyességét, midőn magát szétkötözte, és 20 másodperc alatt ugyan úgy összekötözte magát, ahogy a közönség közül felkért urak előzőleg őt összekötötték. Csak az kár, hogy szellemekre hivatkozik, mintha ezek végeznék rajta a kötözést.

A vármegyei nyugdíjválasztmány f. hó május 1-én tartott ülésében következő nyugdíj állapotot meg: Özv. Dócz Vincénének évi 201 kor. 60 fill. s két gyermekének évenként 36 kor. — Özv. Mikó Jánosnének évi 235 kor. — Özv. Pákh Miklósnak, vágselfelvi volt orvos nejének évi 440 kor. nyugdíjt. — Szögleti Imre díjnok végkielegítési címen kap 450 kor. — Petrikovits Matyásné és özv. Pardalyné betérjesztett kervényei elutasítottak.

Városi választások. April 29-én választottak a nyitrai városházán polgármestert és városi ügyészt. A polgármesteri állás ideiglenes betöltésére nem sok mozgalmat okozott, mert csak egy pályázó jelentkezett, Fascher Ferenc, az év végeig. Azután pedig ki tudja, mit gondolhat a vármegye. Mert nálunk — sajnos — a városházra is a megyeházon választanak. Annál nagyobb érdeklődést keltett azonban az ügyész választása. Kétten pályáztak, Riszner Károly és dr. Sztánszky Izidor, a harmadik pályázó, dr. Halasi Lipót, mint előre látható volt, a szavazás előtt visszalépett, nehogy a zsidó szavazatok megoszoljanak. A szavazó urnánál 97 városi képviselő jelet meg, a mi eddig alig történt a városházán. Ebből Riszner Károly 63 és Sztánszky dr. 34 szavazatot kapott. S így Riszner nagy lelkesedéssel 29 szótöbbséggel lón megválasztva. A választás olyan parázs mérkőzés volt a keresztények és zsidók közt, már csak azért is, mert ha Sztánszky megválasztatik, akkor az ügyész tagja léven a városi tanácsnak, már többségben

lettek volna a zsidók. — A választás végén egy mulatságos epizódról értesít tudósítónk, Miska bátyánk, a Kiss Mihály, dacára annak, hogy Risznerrel jó barátok a kath. körben, még sem ment szavazni. Markhot Gyula, az elnök alispán már kitézte az ötpercből álló — zárót, hogy a ki nem szavazott, még megetheti. Miska bácsi csak mozdulatlan maradt. Hát maga mért nem megy szavazni, nógatja egy tejeles száju város- atya. — Nem megyek, mert akár így, akár úgy szavazok, úgy is a zsidóság győz. — Hogy hogy? — Hát úgy, hogy Sztánszky az zsidó, Riszner meg a zsidó hitközségnek ügyvédje. (T. i. csakugyan az.) A kérdező nagyot nevetett az ötleten s Miska bácsi megvárta az utolsó 30 másodpercet s leszavazott. — A kath. körben Riszner Károlyt nagy ovációval fogadták, Miska bácsira meg ráfogták, hogy ő volt a 34-ik Sztánszkyta.

A magyar ifjak sapkája. E cím alatt írja lapunk egy barátja. Miről ismerhetjük meg kívülről a magyart, azt már nehezen lehet megmondani, mert a magyar nadrágot, attilát, kalapot Magyarországon már alig ismerik. A francia rok, pantalon vagy szalourok, az a magyar öltözete. Talán még szégyelnek is magukat igazi magyar ruhát viselni. Ugy van az a magyar kalappal is, mert a francia cilinder a diszkalapunk, a német kalap a mindennapi kalapunk. Most a magyar ifjuság lett volna hivatva arra, hogy a magyar kalpagot, mint nemzeti főveget dívatba hozza, s ez által a magyarságot kimutassa, hogy büszke a magyarságra. Különösnek tűnik fel, hogy midőn a képviselőházban és sok más helyen az országban botrányok történnek, a közös hadsereg, a Gotterhalte ellen tüntetnek, a magyar ifjuság felveszi a közös hadsereg által viselt komisz sapkát, az úgynevezett Holzmützet. Petőfit szavalja, de nem követi azzal, hogy magyar kalpagot viselne. S miután a közös hadsereg sapkáját viselik, katonai módon szalutálnak, s ezt maguk is oly komikusként találják, hogy mosolyognak hozzá. Nem tisztelik meg a korosabb polgárokat sapka emeléssel, mint azt a külföldi diákok teszik. Az igaz hogy azok nem viselnek komisz sapkát, mert fővegek ernyővel van ellátva s így könnyen levehető. A magyar ifjuság nem kívánja, hogy a sapkájuk előtt korosabb emberek kalapot emeljenek. Nem helyes, hogy midőn katonásan tisztelegnek, semmit sem szólnak. Még katonatiszt ismerőseim is szalutálva „jó napot” vagy „jó estét” mondanak és csak maguk közt szalutálnak némán. — A magyar ifjuság nemcsak a közös hadseregbeli osztrák sapkát honosította meg, hanem Budapesten megosonkította a magyar cimert is, midőn a sapka gombon lévő cimereben a keresztet kihagyta. Ez lehet a zsidóknak inyére, de nem válik a magyar keresztény ifjuság dícséretére.

Távirás ágyuval. Egy német folyóiratban igen eredeti távirási, illetőleg tájelzési módot olvasunk, hogy miként értesítették az oroszok Moszkvából a peterváriakat az 1796-ban megtörtént koronázásról. Az egész vonalon Moszkva és Pétervár között egy-egy werstny távolságra egymástól (1066 méter) ágyuk voltak felállítva, melyeket egymásután elűtve adták tudtukra a peterváriaknak, hogy a koronázás végbement. Minthogy a távolság a két város között 728 werst, ugyanennyi ágyu is sorakozott a hosszúvonalon. Dacára annak, hogy az ágyuk hirtelen egymásután lötek, mégis 4 óra és 22 percig tartott, míg a hír így eljutott Szent-Petervárra. — Egyik tudákos muszkatársunk ez alkalomból kiszámította, hogy ha a koronázásra akkora ágyut ontottak volna, melynek lövése — feltéve — elhalasztott volna Pétervárig, még ennek az egyetlen ágyu hangjának is teljes 38 percre, vagyis majdnem háromnegyed órára volt volna szüksége, míg elhatott volna a Newa partjái.

Iparkiallítás Zsolnán. A Zsolnán tartandó kiállítás, a mint a rendelkezésünkre álló hiteles adatokból bizton következtethetjük, a Felvidék iparának teljes képét fogja bemutatni; meglátogatás- és tanulmányozásra méltó muzeuma lesz ez a kiállításban résztvevő 5 vármegye házi-, valamint kis- és nagyiparának. A leggyorsabb kézimunkától a gyáripar legtekélyesebb kézműményéig minden képviselve lesz, a mit Trencsén, Turóc, Liptó, Árva és Nyitra vármegyék termelnek. A kiállítás nemcsak a felvidéki iparcikkek jó minőségét, tehát verseny- és életképességét fogja igazolni, hanem utmutatással is fog szolgálni ezen ipar továbbfejlesztésére, általános elterjesztésére és tót köznépünk ipari munkára leendő nevelésének érdekében teendő intézkedésekre nézve. A kiállítás méretei, gyönyörű panorámája és a kiállított tárgyak nagy változatossága meg fog lepni minden látogatót s ki fogja elégteleni még azokat

is, a kik a legnagyobb várakozásokkal néznek a kiállítás elé. A bekerített kiállítási területet parkká varázsolják; terebélyes fák, lugasok, bokrok és virágdombokkal, közepén szökőkúttal. A 2000 m² nagyságú iparszarnokot festői csoportokban elrendezve 25 pavillon fogja körülvenni; lesz nagy vendéglő, kávéház, cukrászda, pezsgős-pavillon, színház és naponként délelőtt és délután cigányzene, különös alkalmakra katonazene. A vigalmi bizottság a legfényesebb ünnepélyeket tervezi: szárazon és vizen. A Trencsén vm általános tanítótársulat, a kör-községjegyzők egyesülete a kiállítás ideje alatt Zsolnán tartják közgyűléseit, a F. M. K. E. és a T. E. nagy kirándulásokkal terveznek a zsolnai kiállítás megtekintésére, az idegen forgalmi vállalat csoportos kirándulásokkal Magyarországon összes vidékeiről. A kiállítók száma 306, a külön pavillonoké 25. Trencsén vmegyérből 82, Zsolnáról 92, Turóczból 23, Árvából 9, Liptóból 34, Nyitrából 43 és az ország egyéb részeiből 23 bejelentés érkezett. A kiállítás főbb iparágai: textil-, fa-, üveg- és agyag-, vas-, bőr-, vászon-, kocsis-, szűcs-, kézmű-, szesz-, sajt- és háziipar. A háziipar főbb ágai: fafaragás, gyöles, vászon- és szűrőszőszővés, himzőmunkák, kosárfonás, drótos-munkák. Az iparostanonc- és polgári leányiskolák rajzainak és munkáinak csoportja külön osztályt alkotnak.

Jó tanács. Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzék be *Mauthner Ödön* csász. és kir. udvari magkereskedéséből Budapesten a „Sétatéri“ vagy a „Margitszigeti“ fűmagkeveréket. Ezeket már 29 éve szállítja *Mauthner* Budapest és a Margitsziget oly bamaulatra méltó és gyönyörű sétaterei részére.

Tüzeset. Tormos községben április hó 27-én délután 1 órakor a kocsmá kigyulladt; a tető alig égett 5 percig; mire a lakosok összefutottak, már tető nélkül találták kocsmájukat. Szerencse, hogy az égés pillanatában teljes szélesend uralkodott. Különben ha a tűz a közeli szomszéd szalmaházakat is megtámadja, a községre nézve ez végzetes lett volna.

Olvasóink szives figyelmét felhívjuk a *Magyar Általános Köszémbánya Részvénytársulat* Budapest, mai hirdetésére.

A közönség köréből.

Tekintetes Szerkesztő Úr!

A „Vágsellyei hitelintézet“ ügyében az alapítóknap e lapnak 26-iki számában megjelent nyilatkozatára csak röviden válaszolok.

Maguk a nyilatkozók elismerik, hogy valamennyien zsidók. Az ilyen társaságtól azt a kirohantást, hogy ők valakit szívük mélyéből megvetnek és utálnak, fel nem vehetem, mert én a nyilatkozattal szemben egészen hasonló helyzetben vagyok és nem igénylem tőlük, hogy jobbat kívánjanak nekem, mint én nekik.

Az ügy érdemében pedig teljes igazam van, mert nálunk erre a zsidótársaságra *közzsűkség*

nincsen, és nem is hiszem, hogy valamely számbavehető, komoly keresztény ember az igazgatóságba lépne — baleknek, hogy magát mindenben majorizáltassa, és a közönség szemében a felekezeti különbség takarójául szolgáljon.

Az igaz, hogy a pénznek felekezete nincsen, hanem azért mindenütt meglátszik, mely pénznek kezelése van zsidókézből!

Azt mondják az alapítók, hogy az ő intézetüknek nem célja „általános és tágerő hitelnyújtás“, a mi által ők maguk erősítik meg azon állítást, hogy inkább magánérdekek előmozdításának hangzatos cégéről van szó!

Az olyan kifejezések, mint például: „— befektetésre, megélhetési forrásainak gyümölcsözőbbé tételére céljából keresi a hitelt“ a mi vidékünk magyar gazdái között értékesíteni nem lehet.

És hogy az alapítók a 3000 korona alapítási költséget butorra, könyvekre, tűzszekrényekre, nyomtatványokra fogják fordítani, erről elismerem, hogy olyan szokatlan ujtás, a melyet én róluk nem tételezhetek fel.

Igazuk van. Ne vitatkozzunk tovább. Majd az eredmény nemsokára megmutatja kóser lesz-e az intézet, vagy pedig halva született.

Legjobban imponál az alapítók nyilatkozatának az a része, melyben ők ellenem, mint „névtelen“ ellen támadnak. Ugyan kérem, hát azt hiszik, hogy a *Weisz, Fuchs, Friedlieb, Fischer, Freund, Neumann*, stb. nevek, nem annyira országosak, hogy bátran tekinthetők akár névteleneknek is? — *Schmüle macht sich groiss!*

Sellyei Sándor.

Irodalom.

Stolz Albán Homiletikája.

Stolz Albánnak, a tudós kath. német írónak, kinek több munkája magyar fordításban is megjelent, legkiválóbb műveinek egyikét — Homiletika mint útmutatás arra, hogyan kell a szegényeknek az evangéliumot hirdetni — magyarra fordította és kiadta az esztergomi növendékpapok magyar egyházirodalmi iskolája.

Ezen becses munka azokat a szabályokat tárgyalja, melyeknek alkalmazása által sikerrel lehet az Isten igéjét a köznépnek hirdetni.

A mű elején meggyőző érveléssel ki van mutatva az igehirdetésnek a fontossága és élénk színekkel esetelve Krisztus szíve szerinti hitszónoknak a tulajdonságai. Ezeknek mintegy előrebocsátása után nagy részletességgel és érdekes példákkal illusztrálva következnek azok a hasznos útmutatások, melyeket a hitszónoknak ismernie kell, ha egyszerű hallgatóinak a szívére nem mulékony, hanem maradandó hatást gyakorolni akar. A munka korántsem valami száraz, elméleti úton

összeállított tudományos előadás, hanem az életben szerzett érdekes és hasznos tapasztalatoknak szabályok alakjában való előadása. Az előadás érdekességét és a mű értéket nagyban emeli a sok érdekes példa.

Az említett egyházirodalmi iskola ezen műnek a lefordításával és kiadásával nagy szolgálatot tett hitszónoklati irodalmunknak és kiadványát joggal nevezheti hézagpótlónak, mert eddig annak dacára, hogy napjainkban öröndetes virágzásnak indult hitszónoklati irodalmunk, ilyen művel nem rendelkezünk, ha éreztük is égető hiányát. A 33 oldalra terjedő műnek az ára 3 korona és megrendelhető az esztergomi növendékpapok magyar egyházirodalmi iskolájánál.

Gazdatársaim figyelmébe!

Mint a budapesti „Derby-melasse erőtakarmány-gyár részv. társaság“ vezérképviselője, van szerencsém értesőkre adni, hogy Nagy-Tapolcsány és vidékére a „Derby-Melassa“ kizárólagos árusítását **Weisz Mór úr nagy-tapolcsányi lakos vette át**, a ki Nagy-Tapolcsányban kicsinybeni eladásra „Derby-Melassét“ raktáron tart.

Együttal figyelmeztetem a t. gazdaközönséget, hogy Weisz Mór nagy-tapolcsányi czégen kívül, az ottani vidéken senki más „Derby-Melasse“ eladásával megbizva nincsen és hogy a konkurencia által esetleg más minőségű, ehhez hasonló nevű takarmányt „Derby-Melasse“ néven ne vegyen.

Legközelebb Nyitrán is raktár állítatik fel, hogy kinél, azt a t. gazda urak tudomására fogom adni.

Tisztelettel 1-3

Bárány Mihály,

„Derby-Melassa-gyár r. t.“ vezérképviselője
Nyitra-, Pozsony- és Trencsénmegyében.

EGY TANULÓ

— jó házból — felvétetik

BIFFL JÁNOS uri divat üzletében
** NYITRÁN. **

Hirdetmény.

Tekintettel arra, hogy folyó hó 1-jétől vasuti szállítmányokról szóló értesítések a feleknek a vasut által kézbesítetnek, ezuttal szállítási szolgálatainkat a t. e. közönségnek ajánljuk azon kéréssel, hogy esetleges rendelkezéseiket **szállítási irodánkba Erzsébet-út 10. sz.** alá juttatni sziveskedjenek, a hol a legpontosabb kiszolgáltatást biztosítjuk.

Tisztelettel
HIRSCHFELD és LESZNER
szállítók.

Szt.-Anna

Malátalikőr a legjobb és legegészségesebb üdítő ital kellemes ízű és zamatu egy palack 2 korona 30 fillér.
Malátakeserű kiváló gyomorerősítő turistáknak és vadászoknak kedvenc és nélkülözhetetlen itala egy palack 2 k. 30.
Malátacakes kitünő táp és teasütemény, elsőrendű tanárok és orvosok ajánlják egy nagy doboz 2 k., kis doboz 50 f.

Fenti készítmények mind tiszta malátából készülnek kitünő minőségűek élvezetük kellemes és hatásban felülmúlnak minden ilyenmü gyártmányt.

Kapható csakis eredeti csomagokban Nyitrán:
Aitner Ferenc, Kubányi István cégeknél.

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR

Kronsteiner Károly Bécs, III. Hauptstr. 120

(saját házában).
Aranyérmekkel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya és gyári társulatok, építési vállalatok, építő-mesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E viharmentes homlokzat-festékek, melyek mészből földolható, száraz állapotban, poralakban és 46 különböző mintában különként 16 krtól fölfelé szállítanak és a mi a festék színtisztségét és tartósságát illeti, azonos az **olajfestékekkel.**
200 korona jutalék utánzások kimutatásáért.
Mintakártya, ugyszintén utasítás kívánatra ingyen és bérmentve.

LEGJUTÁNYOSABB CSÉPLÉSI SZÉN

az elsőrendű tatai brikett és tatai darabos szén.

A porosz szenet is teljesen pótolja.

==== **Pontos és gyors kiszolgálás!** ====

Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat

Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 19. sz. 1-3

Nyitrai Népbank zálogkölcsön-osztálya.

Zálog-árverés

1903. május hó 12-én.

Mindazon ékszerek és zálogtárgyak, melyek 1902-ik évi december hó végeig ki nem váltattak vagy át nem irattak, f. évi május hó 12-én a Nyitrai Népbank termében termében

délután 3—4 óráig

tartandó nyilvános árverésen eladatni fognak.

Fizetési halasztások csak 10% lefizetése mellett történhetnek.

Hogy az árverés napján minden zavarnak eleje vetessék, megjegyzendő, hogy azon zálogtárgyakat, melyeknek határideje már lejárt és az árverezésre kiszemeltetett, sem kiváltani, sem átírni nem lehet.

Nyitrán, 1893. aprilis hó 20.

Az igazgatóság.

PÉCS EDE

fűszer, csemege, bor és ásványviz-kereskedő Nyitrán, Megyeház-u.

ajánlja az idényhez alkalmas cikkeket, mérsékelt árban.

LIPTÓI TAVASZI TÚRÓ.

Különlegesség: 1/2, 1 kilós hódonyokban és szabadon.

Friss töltésű hazai és külföldi

ÁSVÁNYVIZEK NAGYRAKTÁRA.

o o HAZAI o o
ásvány- és gyógyvizek:

Borszéki Hunyadi
Budai Salvátor
Luhí Parádi
POLENAI Csizi
Szolyvai Mohai
Margit Szántói

o o KÜLFÖLDI o o
ásvány- és gyógyvizek:

Billini Karlsbadi
Emsi Marienbadi
Giesshüblí Preblau
Guber Roncegnoi
Gleichenbergi Rohitsi
Halli Seltersi
Levico

A földművelésügyi magyar királyi minisztérium felügyelete alatt álló

Magyar Kir. Országos Központi Mintapince palackborai:

Fehér borok:

Magyarádi
Neszemlyi
Érmelléki
Pécsi
Br. Apor, tramini
Badaesonyi Pauler Tivadar
Muskotály Jantsics
Balaton rissling
Balaton gyöngye
Hegyaljai
Sanvignon, gróf Teleky
László Gyula termése

Vörös borok:

Burgundi
Szegszárdi
Villányi
Kadar, gróf Apponyi
Villányi, gróf Andrássy
Egri, (Visontai borvidék)
Ménesi (Magyarádi borvidék)
Visontai, Koppély Géza
Sashegyi
Bikavér Egri

Tokaji aszú bor: 1 puttonyos.
" " " 2 puttonyos.
" " " 3 puttonyos. 6-10

„RAFFIA“ I-ső rendű, világos. Legjobb és legolcsóbb szőlőkötöző anyag. — 5 kilogramm vételnél előnyös ár.

RÉZGALIC (kékkő) 98—99% Szép kék jegecekben; peronospora elleni védekezésnél eddig legjobb és leghatásosabbnak elismert szer.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot

szavatolt 12.4% tiszta káli = 23—24% kén-savas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74—76% kén-savas káli tartalommal,

Kovasavas kálit

(dohánytrágyázásra), továbbá

mindennemű egyéb **műtrágyaféléket**, azonkívül

Ré zg á l i c o t (98—99%)

elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“ műtrágya, kén-sav és vegyi ipar részvénytársaság

Budapest, V. Fürdő-utca 8.

Előnyös tőketörlesztéses jelzálog-kölcsönök!

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete a tőketörlesztéses jelzálog-kölcsönökre nézve legujabban a következő rendkívül előnyös föltételeket állapította meg:

1. Kölcsönt ad már 300 koronától kezdve.
2. Kölcsönt ad kívánatra úgy, hogy a kölcsönvevő a teljes összeget kapja meg készpénzben leolvasva (s nem záloglevelekben).
3. Kamatok címén sem történik levonás, mert a részletek mindig félévénként utólag fizetendők.

4. A kölcsön fölvehető 20, vagy 30, vagy 40, vagy 50 évi törlesztésre, mely esetekben a törlesztési hányad (tőke és kamat együtt véve) 5.26%-8%-ig változik. Záloglevéli árfolyam szerint lehet kölcsönt kapni 4.90%-ra is.
5. A kölcsönt az adós bármikor fizetheti vissza akár egészben, akár részben, anélkül

hogy ezért külön díjat vagy térítést fizetne, csak köteles félévvel előbb fölmondani.
6. A becslési adatokat az intézet önmaga, saját kölcségén szerzi be és csak a kölcsönből vonja le.
7. A jól fölszerelt kérvények nyolc nap alatt okvetlenül érdemleges elintéztést nyernek.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete Nyitra székhelylyel egy vidéki képviselőt állított fel s ennek — a szomszéd megyék határos területeire is kiható — vezetésével

MÉREY LAJOS nyitrai ügyvéd urat bizta meg, kihez a kölcsöntkérő ügyfelek teljes bizalommal fordulhatnak s tőle minden további fölvilágosítást díjmentesen nyerhetnek

KISBIRTOKOSOK ORSZ. FÖLDHITELINTÉZETE.

Legmegbízhatóbb cég!!

SULGÁN ANDRÁS

cipész

a nyitrai 14. honvéd-gyalogezred tisztikari szállító
Nyitra, Megyeház-utca 10.

Készít mindennemű cipőket a legjobb anyagból a legelegánsabb kivitelben ortopédiai rendszer szerint.

Továbbá készít tisztí lovagló csizmát mérték után a legelőnyösebb feltételek mellett. — Készítményeit kívánatra a zsolnai iparkiállításra is előállítja saját cipész-műhelyében.

Gyors és pontos kiszolgálás!

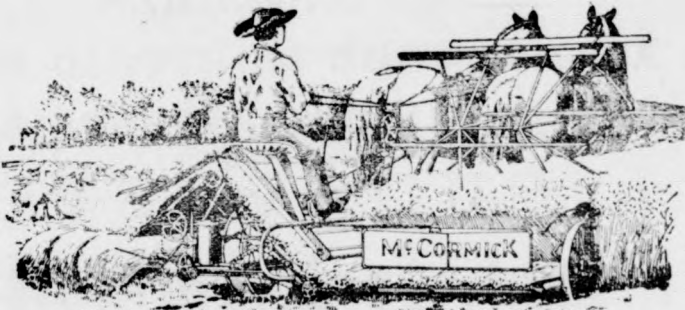
HIRDETÉSEK
"NYITRAMEGYEI SZEMLE"
részere jutányosan felvételnek.

Mc. Cormick Harvesting Machine Company

(Chicagói aratógépgyár.)

KNECHT J. E., igazgató. Budapest, V., Váci-út 30.

Katalógusok ingyen és bérmentve.

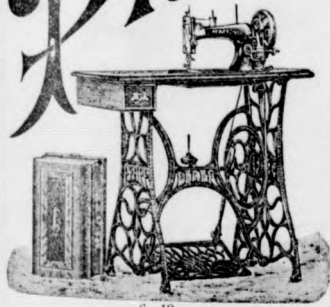
Felvilágosítással készségei szolgálunk.

Gyártmányok: Kéveköstőgép, „Daisy” marokrakó aratógép, fűkaszalógép, szénagyűjtő gereblye és „Manila” kéveköstőfonal gyártmányai. Évi gyártmány 362.000 gép. Képviselő: Verő Sándor úr.

Hímző-munkákra kiválóan alkalmas

Pfaff-VARRÓGÉPEIT

ajánlja **Szlávik Konstantin**
= Nyitra, Plébánia-utca 4. szám. =

A Pfaff-varrógépek — eltérőleg egyéb gyártmányoktól — acél-alkatrészekből állanak az utolsó csavarig.

Erős anyagok feldolgozására, mint ipari gépek első helyen állanak. Tartóságuknál fogva hosszú időre szóló írásbeli jótállást biztosítok.

Javításokat elfogadok.

Árjegyzék ingyen.

Kiváló tisztelettel

Szlávik Konstantin
mechanikus, optikus.

Alapított 1869-ben.

NYITRAI NÉPBANK

mint részvénytársaság

elfogad betéteket a legjutányosabb feltételek mellett, leszámítol váltókat, betéti könyvecskéket; kölcsönöket ad ingatlanokra a legkisebb kamatláb és szabott ügyvédi díjak mellett amortizációra különböző tervekben; előleget ad arany- és ezüstneműekre, sorsjegyek, részvények- és másnemű értékpapírokra; elad és vesz mindennemű értékpapírt napi árfolyamban; felvilágosítással szolgál és mindennemű megbízást teljesít: bank-, pénz- és biztosítási ügyekről. **Az igazgatóság.**

Székháza Városháztér 3. sz.

Igen nagy volt az öröme

nagyrabecsült négy vevőknek, akiknek április hó 22-én a nálunk nyert

600,000 koronás jutalmat az

5,000 koronás főnyereménnyel = együtt =

összesen **605,000** korona összegben

az 57080 számú $\frac{1}{4}$ sorsjegyre * **kifizettük.**

Hivatkozással e rendkívüli szerencsés eredményre az I. osztályu sorsjátékhoz a sorsjegyeket a tervszerűen megállapított árakon ajánljuk, és pedig:

$\frac{1}{1}$ sorsjegy 12.— korona | $\frac{1}{4}$ sorsjegy 3.— korona

$\frac{1}{2}$ „ 6.— „ | $\frac{1}{8}$ „ 1.50 „

Török A. és Társa

BANKHÁZA

a legnagyobb és kiváló szerencsétől kegyelt osztálysorsjáték-üzlet

BUDAPESTEN.

Központ: Teréz-körút 46/a szám.

Fiókok:

Váci-körút 4. Muzeum-körút II. Erzsébet-körút 54.

ZARÁNDOKLAT LOURDES-BA. Főt Kompanek

József nagy-sztricei esperes-plebános lelkivezetése alatt f. évi május 22-én Budapestről zarándoklat indul Lourdes-ba, mely június hó 9-én érkezik vissza.

Árak:

I. oszt. 490 kor.	} 8 napi elsőrendű ellátással, és pedig 4 napig uton, 4 napig Lourdes-ban, továbbá a vasutól lakásig (s viszont) tartó idő alatt.
II. „ 370 „	
III. „ 210 „	

Jelentkezni lehet ft. Kompanek József esp. pléb. urnál, Nagy-Sztrice, Trencsén-megye. Jelentkezésnél előlegként küldendő 50 korona. Tüzetesebb felvilágosítással ezügyben szívesen szolgál

Beszedits János főrendező,
Budapest, VIII., Práter-utca 65. I. em. 16.

1896. évi orsz. kiállításon díjjal kitüntetve

JUHARI ÉS FURDA

templomfestők

Nyitrán, Káptalan-utca 17. sz.

Ajánljuk a nagyérdemű közönségnek ujjonnan kibővített és

templomfestészet

céljaira a legtökéletesebben berendezett üzletünket, melyben templomok festését, oltárok és képek renoválását, valamint új oltárképek festését, szobrok polichromirozását s ezeknek ugy középkori, mint legújabb stílus kidolgozását **jutányos árak mellett** elvállaljuk.

Kiváló tisztelettel

13—25.

JUHARI és FURDA,
templomfestők.

Költségelőirányzatok és tervezetek ingyen.

Eladó szőlő.

Steer Mamilla úrnő eladás, esetleg bérbeadásra hirdeti

komlövőlgyi szőlőjét ☺ ☺
☺ ☺ **és ottani lakházát.**

Bővebb felvilágosítást ad Lőrinczy 2-2. zaborhegyközségi elnök.

FELTÜNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mászt nem szíhat.

legjobb valódi francia

== SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY. ==

Huszár István könyvnyomdája Nyitrán.